

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „slanicah“ se plačuje za navadno tristoipno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostora.

SOČA

Številke se dobivajo po naročilu v tabakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo vradništvu, naročnina pa opravičku „Soča“, št. 23 Andreju Tabajcu Via Canonica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi nas blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravičstvu.

Sedanji politični položaj.

Dunaj, dne 8. aprila (izv. dop.)

Ne da se tajiti, da je politični položaj jako nejasen in sicer toliko glede na notranjo, koliko na zunanjo politiko.

Naša vlada ima sedaj dve glavni skrbi: državni proračun in izvršitev poravnave med Nemci in Čehi na Pemske.

Razprava o državnem proračunu se prične dne 16. tek. m.; za vpisovanje govornikov odločeni so trije dnevi vselej eno uro pred sejo, in sicer se bodo vpisovali prvega dne govorniki za splošno razpravo, drugega dne govorniki o podrobnih razpravi, ki hočejo govoriti za dovoljenje proračuna, tretjega dne pa govorniki v podrobnih razpravi proti dovoljenju proračuna.

Število govornikov bo pokazalo, ali se bo vršila razprava v hitrem tiru ali ne; vlada pričakuje gladko in hitro razpravo, tako da bi se cela obravnava o proračunu ali budgetu zvršila v 14. dneh. Ako bodo pa levičarji tako pridno govorili v zbornici, kakor so to storili v finančnem odseku, je malo upanja, da bi se ta želja vlade spolnila. Vrh tega je treba v poštvi jemati še poslance, ki ne spadajo k nobenemu klubu, in toraj niso zastopani v finančnem odseku; ti niso imeli prilike vdeležiti se razprave o proračunu v finančnem odseku in bodo porabili priliko govoriti o tem na dolgo in široko v zbornici.

Pa tudi poslanci na desnici imajo polne žepe želj svojih volilcev, katere morajo v zbornici vladi naznaniti in njih spolnitev tirjati. Zategadel bo najbrže tudi letošnja razprava o proračunu dolga in težko da se bo zvršila v treh tednih.

Kedar bi spravila vlada državni proračun in še nekatere važnejše predloge n. p. poravnave z galicijskim dež. zborom o zemljiščno — odveznem zalogu pod streho, namerava skleniti državni zbor; koj na to pa misli sklicati deželni zbor pemske, da mu predloži tiste točke poravnave v razpravo, oziroma potrditev, katere spadajo v njegovo področje.

To zborovanje bi se imelo pričeti in izvršiti meseca maja, ker meseca junija se imajo sniditi delegacije v Budapešti, da one razpravljajo in sklenejo državni proračun za skupne zadeve med našo in državo ogersko.

Ali bo mogoče ta program popolnoma spolniti, je težko vže sedaj razsoditi, ker vse kaže da bodo obravnave v pemske dež. zboru dolge in razburne, ko bodo mladočeski deželni poslanci poravnave pobijali.

Naj na kratkem eno najvažnejših točk pemske poravnave obširnejše popišem.

Glavni in bistveni vzrok razpora med Nemci in Čehi bil je ta, da so prvi zahtevali, da mora imeti veljavo nemški jezik pri vseh javnih vradih po vsem Pemske, torej tudi v tistih okrajih, v katerih biva le česko ljudstvo in morebiti le kak posamezen nemški kramar, nasproti pa bi imel biti izključen česki jezik iz javnih

vradov v tistih okrajih, kjer stanuje kompaktno nemško ljudstvo, čegar središče je mesto Eger; drugi so pa zahtevali, da ima veljavo imeti tudi česki jezik pri vseh javnih vradih v celem kraljestvu pemske, in da morajo dosledno vsi vradniki biti zmožni obeh deželnih jezikov, namreč nemškega in českega.

Tega pa niso hoteli nikdar dovoliti Nemci, kateri si so sklenili člen 19. temeljnih postav, vsled katerega se ne sme nikoga siliti učiti se tudi drugega dež. jezika.

Pri poravnavi je pa načeloma sklenjeno, da se pemska dežela glede uprave razdeli v tri dele: 1. prvi del bi obsegal deželne okraje, oziroma vse občine, v katerih bivajo samo Nemci; 2. drugi del okraje oziroma občine, v katerih stanujejo le Čehi; 3. tretji del pa okraje oziroma občine, v katerih živijo skupaj Nemci in Čehi.

V prvem okraju ima biti pri vseh javnih vradih le nemški kot vradni jezik, v drugem le česki, v tretjem pa bi imela biti vradna jezika nemški in česki, dosledno bi se nastavliali v nemškem delu vradniki zmožni le nemškega, v drugem vradniki zmožni le českega in v tretjem pa vradniki, ki morajo biti večji nemškega in českega jezika.

Ker pa dosedanji sodnijski in politični okraji niso odmerjeni po narodnosti, se delajo ravno kar priprave, za tako ustanovo, in načrt postav o teh okrajih bo predložen dež. zboru pemske v razpravo in sklepanje.

Posledica naravna ločenja in ustanovitve okrajev po narodnosti je, da ima se ustanoviti pri deželni nadsodniji v Pragi poseben nemški senat s 15 nemškimi nadsodnijskimi svetovalci, da bode on razsojal v drugi stopinji vse vloge prihajajoče iz sodnijskih vradov nemških, vsi drugi nadsodnijski svetovalci bodo pa v českem senatu.

Ravno po tem kopitu bi se dala urediti vprava za slovenske dežele in vstanoviti posebna nadsodnija za vse dežele, v katerih bivajo Slovenci in Nemci skupaj, namreč za Štajersko, Kranjsko in Koroško; za Primorsko pa koji bi se lahko pridžala tudi Dalmacija, bi se morali osnevatiti trije taki senati, ločeni po narodnosti, in sicer: laški, slovenski in hrvaški, in potem bi bilo za vselej mir besedi.

Se ve da s tem poravnava na Pemske ni še zvršena, ker na podlagi ločenja okrajev po narodnosti imajo se voliti tudi vsa zastopstva in sicer: za občine, za deželni in državni zbor, in pri razpravah dotičnih postav bo gotovo nastala še marsikaka borba med Nemci in Čehi.

Omenjal sem na kratkem, da bi se dala doseči narodna enakopravnost za Slovence po kopitu pemske; to previdevajo že nemški poslanci štajerski in koroški in zato so vže izjavljali se v protestih proti izpeljavi slovenske enakopravnosti na Štajarskem in Koroškem po rečenem kopitu, in iz tega uzroka niso pemske poravnave nič kaj naklonjeni. Enaka bojazen se je lotila nemških poslancev, voljenih na Morav-

skem in v Šleziji, da bi tudi tamošnji Čehi odločno ne zahtevali, da vpelje in izvrši vlada jezikovno poravnavo oziroma narodno enakopravnost tudi v teh dveh deželah.

Ali na dolgo se tem poravnavam v drugih deželah ne bodo mogli Nemci vetavljati, ker tudi vlada sama mora vvideti, da do tega mora priti, ker kar je bilo za pemske Nemce prav, mora biti prav tudi za Slovence v drugih deželah.

Galicijska poravnava glede zemljiščno odveznega zaloga me pelje do tega, da omenjam položaj desnice v državnem zboru, ker upliva ravno to vprašanje razruševalno na desnico. Znano je, da so vsi deželni zbori od vlade prevzeli v svoje oskrbovanje zemljiščno odvezne zaloge svojih dežel; tega pa morda vsak ne ve, da tega do danes ni storil deželni zbor v Galiciji. Razlog ali uzrok temu, da tega ni storil je sledeči:

V vseh drugih deželah so je — za odpravo tlaka, robot in drugih davščin, ki so jih kmetje gosposki plačevali — vrednost teh zemljišč obremenjenosti davščin po posebnih komisijah precenili in vgotovili; od te svote morala je 1/3 gosposka zgubiti; ostali 2/3 so plačevali in še plačujejo, kjer ni še vse splačeno, in sicer edno tretjino kmetje, drugo pa dežele pod imenom doklade za zemljiščno odvezni zalog. Tako ni v Galiciji. V tej deželi so se bili leta 1846 kmetje spuntali proti žlahtnikom, vsled česar je bilo nastalo veliko sovraštva med kmeti in žlahtniki. Da bi žlahtniki zopet pridobili prijaznost in naklonjenost, ali celo vdanost kmetov, so nameravali jim vso tlako odpustiti in odpisati brezplačno. Cesarjev namestnik v Galiciji je videl v tem veliko nevarnost za državo, meneč, da bi s tem kmetje popustljivi postali glede vdanosti in naklonjenosti do Cesarja in vlade v Beču; zato je on nasvetoval, naj bi vlada oziroma presviti Cesar sam kmetom odpustil in odpravil tlako brezplačno. Ta nasvet je bil v Beču sprejet in z ces. razglasom od 16. aprila 1848 se je v Galiciji vsa tlaka kmetom brezplačno odpravila, in v vseh občinah se je bil razglasil ta visokodušni ces. patent, kar je naravno vzbudilo neizmerno radost in veselje med kmečkim ljudstvom.

Kedar je pa prišlo do plačevanja gosposki na ine odveze zemljišč, je morala vlada dano besedo spolniti in torej tisto tretjino svote, katero bi bili morali odrajtovati kmetje plačevati iz državnega zaloga, med tem ko je drugo tretjino v ta namen dežela po dotičnih dokladah redno plačevala.

V ces. razglasu leta 1857 je bila sicer povrnitev od vlade plačanih svot pridržana, ali do vrnitve ni nikdar prišlo.

Dokler pa ni rešeno vprašanje, ali in kedo ima državi vrniti tiste milijone gold. ki jih je ona vplačala v Galiciji zemljiščno odveznemu zalogu, ni hotel in ni mogel dež. zbor v Galiciji prevzeti tega zaloga v svoje oskrbovanje.

Nastalo je pravno vprašanje, ali in od koga bi imela vlada pravico tirjati vrnitev tistih svot, ki jih je plačala galicijska zemljiščno od-

veznemu zalogu za kmete, katerim je bila tlaka brezplačno odpravljena po ces. patentu. Dežela kot taka je svojo dolžnost storila, ker je plačevala in še plačuje svojo tretjino svote; kmetje niso dolžni nič plačati v ta namen, ker jim je bila tlaka brezplačno odpravljena, torej nima vlada nikake pravice, da se ji kaj vrne in za to je treba ono svoto odpisati. Da se to doseže, namerava poravnava sklenjena med vlado in galiskim dež. zborom vsled katere se imajo odpisati od države vplačane svote, dež. zbor galiski pa sprejme v svoje oskrbovanje zemljiščno-odvezni zalog in bo še blizu 300.000 gld. na leto več plačeval v rečeni zalog. Dotični načrt postavbe je finančni odsek sprejel in ima priti še v tem zasedanju v državnem zboru v razpravo.

Čeravno so levičarji prepričani, da se rečene svote ne dajo od Galicije iztirjati, vendar ne marajo privoliti, da bi se odpisale, zato njih časopisi vpijejo, da se hoče visok dar Galiciji podeliti. Ta reč plaši konservativne Nemce, ki stoje na strani desnice v državnem zboru, kateri bodo imeli letos volitve za deželne zборе, in bi radi stopili pred svoje volilce s kakim zdatnim vspehom, to je z versko šolo. Verska šola pa se ne da hipoma doseči, čeravno podpira cela desnica to zahtevo svojih zaveznikov, konservativnih Nemcev, in jim pravi, da je treba čakati na izid akcije, ki so jo vpeljali škofje s se znano izjavo v gosposki zbornici, kateri so gotovo v prvi vrsti poklicani, da to tirjatev pri vladi stavijo in tudi dosežejo, ker imajo za seboj vse katoliško ljudstvo, večino v gosposki zbornici in celo desnico v državnem zboru.

Nadejati se je toraj, in ta nada je utemeljena, da se bodo tudi konservativni Nemci gledali na izjavo škofov v gosposki zbornici in po njih resno vpeljani akciji za versko šolo, zopet ojačili, potolažili in krepko desnico oklenili in vtrdili železen obroč desnice.

Se vé da bi levičarji nič raje ne videli kot razdrobljeno desnico, da bi oni sopet dobili vladino krmilo v roke in sopet na steno pritiskali ne samo Slovanov ampak tudi konservativne Nemce, in tako pokopali versko šolo, katera jim je naj večji trn v peti; ali vse kaže, da ministerski predsednik jim se tako z lepa ne odmakne in da bo znal premagati tudi sedanje težave, kakor je marsikake, ki so bile še večje premagal, in da bo on sam še kot ministerski predsednik in voditelj ministerstva za notranje vodil volitve za državni zbor v prihodnjem letu.

Kar se tiče zunanje politike, je ta še manj jasna kot notranja, in sicer od kar je zapustil pozorišče nemški železni kancelar. O vzrokih in povodih, zaradi katerih je padel ta politički velikan, pred katerim se je tresla cela Europa in pa še ostali stari in novi svet, pisalo in vgibalo se je dosti, a menda pravega vzroka ni in ne bo lahko kedo staknil. Ako pomislimo, s kako otročjo pieteto je bil od začetka mladi nemški cesar svojemur kancelarju vdan, in kako neizmerno ga je častil in spoštoval, kateri brez njega ni storil niti koraka, ter se je po vsakem potovanju do bližnjih vladarjev na Bismarkov dom peljal in mu sam vse osebno poročal: potem moramo sklepati, da so se morale goditi nenavadno čudne reči, da se je nadepolni nemški cesar odločil zapustiti in odstaviti železnega kancelarja. Naj bolj približamo se pravim uzrokom, ako sklepamo, da niso razdvojila železnega kancelarja in mladega nemškega cesarja toliko načela, kolikor način Bismarkovega postopanja; stari kancelar navadil se je bil pod starim cesarjem Viljelmom in bolnim njegovim naslednikom Friderikom na absolutno vladanje, vkazovanje; socialno vprašanje rešiti je hotel z močjo in silo, ter zatreti nositelje te ideje; nemški mladi cesar prevedel je v kratkem času svojega vladanja velevažnost socialnega vprašanja, in pa neuspešnost rešiti ga po Bismarkovem receptu; sklenil je toraj poprijeti se druge poti, zboljšati stanje delalcev in na to vplivati, da bodo gospodarji tovarn z delalci ravnali bolj po

človeški in nekaj od svojega velikega dobička, ki ga jim dajajo delalci v to porabili, da se stanje delalcev zboljša.

Bismark ni bil vajen naleteti pri vladarju na zapreke, mislil je ravnati z mladim cesarjem kakor učitelj z učenci in... spodletelo mu je in šel je!

Niti pravi Avstrijanci, niti ministerstvo naše, menim, nimajo vzroka solze za njim pretakati, kajti Avstriji je veliko nezacepljivih ran vsekaj, in grofu Taaffeja naprahljal marsikako sitnost in težavo in pa ponižanje, ko je našega presvetlega cesarja obiskal v Beču mlad nemški cesar, pri kateri priliki je bil odlikovan celo debrečinski Tiger Tisza, le grof Taaffe ne!

Ker se pa iz Brolina naznanja celemu svetu, da ostanejo vse razmere na Nemškem na zunanje nepremenjene, in da hoče tudi novi kancelar gojiti le mir med državami, menda se bo zopet svetu dokazalo, da ni noben človek nenamestljiv, naj bo še tako spreten in mogočen.

Dopis.

Z Dunaja, 7. aprila. — (Svečanosti velikega tedna na cesarskem dvoru). Na nobenem vladarskem dvoru ne obhajajo se svečanosti velikega tedna v sedanjem času tako sijajno in veličastno kakor pri nas. Nekdaj se je enako obhajal veliki teden tudi na dvorih v Parizu, v Madridu, v Neapelju, v Turinu itd. Ali zdaj ni več toga, ker deloma ni več tam nekdanjih kraljev, deloma nimajo več pobožnega čuta svojih predstnikov kakor na kraljevem dvoru v Rimu, kjer rojijo dvoru druge muhe po glavi. Gotovo bo čitatelje „Soča“ zanimalo kaj ališati o tem, ker preaveti cesar je letos nadvojvode in dvornike posebno opozoril, naj se v obilnem številu vdeležijo teh svečanosti. Presvetli cesar je bil vse tri dni pri vsakem cerkvenem opravilu, pri maši, pri pridigi, pri jutrnicaših itd., vselej z vsem sijajnem spremstvom, kakoršno ima le on.

Veliki četrtak po maši in pridigi v dvorni kapeli umivalo je Nj. Velič. — ob 10³/₄ noge 12 starčkom v ceremonijski dvorani. Kakor pri drugih cerkvenih opravilih bili so navzoči nadvojvodi, ministri, poselniki drugih držav, naj viši dvorniki in vojaški dostojanstveniki, vsi v veliki gali. Ko vstopi Nj. Velič. v dvorano, so že zbrani 12 starčki po eni strani dolge mize. Koj donesejo dvorniki jedila na zlatih posodah, dajo jih v roke Nj. Velič. ki jih osebno predloži, vsakemu na mizo; štirikrat se to ponavlja. Ne vsedejo se pa k mizi starčki, da bi jedli in pili; tudi bi jim ne teknilo vpričo toliko opazovalcev; ampak ravno tako hitro, kakor Nj. Velič. jedila predloži, jih drugi dvorniki odnesejo, da jih peljejo jim na dom. Na to poje eden dvornih kaplanov evangelij. Pri besedah: „in je začel umivati noge učencem, začne ganljivi prizor umivanja. Dvorniki starčkom pred izzujujo čevlje in nogovice, potem jim čez kolena razgrnejo dolg beli prt. Nj. Velič. opravljajo to kleče, pomikaje se od enega do drugega.

Prelati držijo ročnik z vodo, ulivajo vodo itd. Ko je to dovršeno, obesijo cesar vsakemu mošnjček s 30 srebrjaki okoli vratu. Na to cesar ravno tako se spremstvom odidejo, starčke pa odpeljejo na dom v cesarskih kočijah kakor so jih pripeljali.

Druga leta ko je bila presvetla cesarica bolj zdrava, umivala je tudi ona v posebni dvorani noge 12 starih ženicam; nekaj let sem pa se je to opustilo; letos tudi ni presv. cesarice doma, ampak v Wiesbadenu.

Darove navadne po one ženice vendar dobijo, pošljejo jim jih na dom.

K obredom velikega petka dojdejo Nj. Velič. in drugi nadvojvodi v temni vojaški obleki, v znamenje žalosti; drugi dvorniki pa imajo černo preprogo čez ramena ali pa na lobatih. Najviši dvor je med obredi v stranskih oratorijih kapele, drugi dostojanstveniki v cerkvi, večina dvornikov pa in višjih častnikov po hodnikih, ker je cerkev premajhna. Ko pride na vrsto obred pokolenjenja pred sv. križem, stopijo Nj. Velič. z vsem spremstvom dol v cerkev, da tudi oni počastijo znamenje našega odrešenja. Cesar se trikrat priklonijo in potem kleče poljubijo sv. križ. Gledati kako Nj. Velič. prepričano, pobožno pa zraven možko to opravljajo, presune vsakega. Za njim opravijo to vsi nadvojvode in vse spremstvo (po dva in dva), kar precej dolgo trpi; Nj. Velič. pa gleda na strani stoje, kako se posamezni obnašajo. Da bi se kedo lahko mišljeno vedel, dobi opomin kterege ne pozabi več.

Sledi sv. maša, pri kateri ostanejo vsi v cerkvi, ker je kratka; na to pa je procesija z Najsvetejšim iz dvorne kapele po silno dolgih hodnikih v notranjo kapelo, tako zvano kammerkapelle, kjer je

božji grob; vsi, tudi Nj. Velič. imajo gorečo svečo v rokah. Letos se je med procesijo nekaj dogodilo, cesar ne bosta dva dvornika tako hitro pozabila. Govorila sta med procesijo preveč na glas, da ju sam cesar sliši; koj jima po prvem dvorniku pove, da tega on ne trpi. Ko položijo Najsvetejšega v božji grob zapojejo dvorni pevci: Ecce quomodo moritur justus. Kaj enakega nikjer ne ališiš, tako ganljiva je skladba. Na to odmolijo še večernice — in vse tihoma odide.

Veliko saboto dojde najviši dvor le k litanijam in k sv. maši v dvorni cerkvi.

Popoldne pa pri vstajenji ob 4. urah pokaže se in razvija ves blišč cesarskega dvora. Procesija gre iz notranje kapele dol na notranje veliko dvorišče, tako zvani Burgplatz in od tam v dvorno cerkev. Tukaj na dvorišču zamoreš pregledati sijajnost in blišč ces. spremstva, kar prejšnjih dni ni mogoče v notranjih prostorih. Popisati bujne, bogate noče dvornikov, višje dostojanstvenike in častnike s križci in redi na prsih, ni lahko. V dvorni cerkvi zapoje se „Te Drum“, in na to je blagoslov.

Veliko noč ob 11. uri je slovesna sv. maša tako zvana maša vitezov zlatega runa, (Toisonami), h kateri se anidejo vsi vitezi in redovniki tega dostojanstva, katero se podeljuje le nadvojvodom in drugim odličnim osebam žlahtne rodovine. Pri darovanju je navada da prev. cesar položijo svoj dar na oltar.

Opomniti še hočem, kar bo čitatelje gotovo zanimalo, da Nj. Velič. presv. cesar so popolnoma oviseli, vendar so še čvrsti, in gibčni v svojem odnosu kakor mladenč, pozna se jim sicer na obrazu neka otožnost, ki se jih je polastila od zadnje velike nesreče v družini. — Opazoval sem tudi nadvojvode Franca Ferd. Este, najstarejšega sina Karola Ljudovika brata cesarjevega, prihodnega prestolonaslednika; mladenič je lepe visoko pa tanjke rasti, lepih modrih oči in milega obraza. Bi je z očetom vselej v naj prvi bližini Nj. Velič.

Dunaj sam pa je zadnje dni velikega tedna pravi „Corso“; po ulicah in po cerkvah se le zijala prodajajo. Cerkve so prenapolnjene, kedar se pujejo lamentacije, ker prve gledališčne moči so na koru, še celo ženske pojejo. Zato gleda vse le na kor, ne pa na oltar, ko se lamentacije odpojejo, prvi vsi iz cerkve, potem leté v drugo, tretjo itd., da slišijo druge virtuozne; prave pobožnosti ni. Le-ta dva visoka praznika je pa Dunaj posebno popoldne izpraznjen; vse prvi na deželo, ker vreme imamo a resnici spomladansko in lepšega si želeli ne moremo.

Politični razgled.

Prazniki velikonočni nam niso nič posebnega prinesli na političnem polju; vse je mirovalo, povsod bil počitek in pokoj. Kaki je sedanjí politički položaj sploh, izvedo čitatelji iz današnjega našega dopisa z Dunaja, katerega priobčujemo na drugem mestu. Znotranji politički položaj je v resnici negotov; od kar je prišlo šolsko vprašanje na dnevni red, ne moremo skoraj več trditi, da ima ministerstvo še večino v državnem zboru, ko so jeli nemški konservativci omahovati in v odsekih ostentativno kažejo svoje nezaupanje do naučnega ministra. Pričakovati je sicer, da grof Taaffe spet zakrpa, kar je s se svojo šolsko novelo Gauč razdril; da pa ministerski predsednik stoji na trdnih nogah in da vživa še vedno popolno in neomajeno zaupanje cesarjevo, sklepajo vsi iz tega, ker ga je še komaj pretekli teden cesar imenoval kancelarjem Leopoldovega reda; če ne prej, bode proračunska razprava razjasnila celi položaj.

Slovenci na Koroškem so ustanovili novo katoliško-politično društvo in deželna vlada je vže potrdila pravila; v kratkem skličejo občni zbor, da izvolé odbor in da koj začnejo delati priprave za prihodnje deželnozborske volitve.

Mladočeški deželni in državni poslanci pogostoma sklicujejo svoje volilce, da jim poročajo o svojem delovanju; seveda o vspehih, katere da bi bili oni tu ali tam dosegli, ni ne duha ne sluha, tudi o njih ne morejo poročati ko vse njih delovanje obstoji le v razdiranju in kr. tikovanju, ali tem bolj hujskajo ljudstvo proti Staročehom in staročeskim voditeljem, češ, da so ti pri dunajskih spravnih konferencah češki narod izdali Nemcem na mi-

lost in nemilost; najbolj pa vdrihajo pri teh shodih po plemstvu, ki je v svoji večini zvezano in skupno deluje sè Staročehi. Mladočehi sami dobro vedo, da tudi Staročehi ljubijo svoj narod, za-nj delujejo in se žrtvujejo, ali njim je le na tem ležeče, da z obrekovanjem staročeskimi voditelji spodbudijo veljavo in pravijo pri narodu ob zaupanje. Kaj bi pa Mladočehi dosegli, ko bi pri volitvah tudi spodbudili vse Staročehi, ker bi pa pri vsem tem brez drugih zaveznikov ne imeli večine niti v deželni niti v državnem zboru? vse kričanje bi nič ne pomagalo, dosegli bi le to, da bi ljudstvo bolj in bolj zbegalo, razdražilo in polagoma prignalo v nacionalni in politični radikalizem.

Ogrski ministerski predsednik grof Szapary je bil čez velikonočne praznike na Dunaji, imel avdienco pri cesarju, pogovarjal se z ministrom Kalnoky-em in drugimi veljavnimi osebami; za njim je prišel tudi justični minister Szilagyi, da poroča cesarju v postavnih načrtih, ki se imajo predložiti drž. zboru.

Knez Bismarck je kot državni kancelar sicer šel v pokoj, ali politikovanju se še noče odpovedati; kakor listi poročajo, hoče celo kandidovati v državni zbor, da se bode, če vže ne more več kot minister, vsaj kot poslanec potezal za veliko Nemčijo, ki je večinoma delo le njegovih rok. Mladi nemški cesar je začel dobro pometati: lotil se je rešiti delavsko vprašanje, ministerstvo je prevraval, dvoboj dovoljuje vojakom le pod nekaterimi pogoji in zdaj hoče paziti še posebno na častnike svoje vojske, ter jim prepoveduje razkošnost in zapravljivost, in s tem hoče doseči, da za naprej ne bodo le plemiči in sinovi vradnikov, ampak ljudje tudi nižjega stanu lahko postali častniki v nemški vojski; do zdaj je moral namreč vsak nemški častnik, kakor pravimo, živeti na visokih nogah in „nobel“, in za to je bilo treba denara in spet denara, kakor ga imajo na razpolago le bogatini. Bavarski škofje so sè svojo odločnostjo vendar dosegli od vlade, kar so želeli in zahtevali. Starokatoličani so namreč še vedno hoteli in trdili, da so udje katoliške rimske Cerkve, če tudi ne priznavajo nezmotljivosti papeževe. Princ vladar je na izjavo škofov izrekel, da se od naprej starokatoličani nimajo več smatrati kot udje rimske Cerkve, ampak da imajo biti zasebna cerkvena družba.

Francoska vlada boče kmali v velikih denarnih stiskah, in vže se govori, da boče prisiljena napraviti nov državni dolg. Zbornica je sklenila mnogo novih postav, in da se te izvrše, bodo tudi letni stroški večji; samo da se učiteljem vrede tako plače, kakor zahteva nova postava, bodo letni stroški poskočili za 40-50 milijonov frankov.

Razmere med Srbijo in Bulgarijo so še vedno napete, govorilo se je še celo, da je tudi diplomatska zveza med državama vže pretrgana, ali do tega vendar še ni prišlo. Srbija se vedno bolj, pa polagoma bliža Rusiji in Avstriji odteguje, Bolgarija pa bi rada, vsaj tako pišejo njeni vladni listi, postala državica samostalna, neodvisna od zunanjega vpliva in bi tudi bila zadovoljna sè sedanjim knezom. Tega pa ni lahke doseči, dokler Rusija temu nasprotuje in njeni agenti trosijo rublje.

Na Ruskem so dijaki na raznih vseučiliščih napravljali velike izgrede; le v Moskvi in Petrogradu so jih djali več ko 400 pod ključ. Kaj je dalo povod tem izgredom, se ne ve, ker ruski listi le malo o tem poročajo; k temu veliko pripomore mladeniška kri, pa tudi neznošen ruski absolutizem. Ni tedaj čuda, da se je zadnji čas spet govorilo o zarotah proti caru in da so redarji našli petardi prav blizu Gaičine, kamor je nameraval car svoj dvor preložit zadnje dni.

Domače in razne vesti.

Cerkvene slovesnosti o velikonočnih praznikih so se v raznih tukajšnjih cerkvah vršile po redu, katerega smo bili zadnjič naznanili. Procesij se je vdeležilo precejšnje število vernikov; posebno veliko ljudstva je bilo prišlo k procesiji na Kostanjevici, ki je bila v nedeljo zjutraj. Procesijo je vodil, kakor vsako leto stolni prošt magr. Andr. Jordan; vdeležili so se je tudi veterani sè svojim predsednikom g. Jacobi-em in svojo godbo.

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo presvitli cesar je vpravnemu tajniku pri gozdnarskem vodstvu v Gorici dr. Oskarju baronu Sommaruga podelil naslov in značaj vpravnega svetovaleca.

Vreme. Mesec april hoče biti v resnici muhaat; vstopil je lep in gorak, prvi njegovi dnevi so bili prekrasni a v sredo se je naenkrat vreme preuknilo, veter je razsajal, v Gorici in goriški okolici in sploh v nižavi je dežilo, bližaje trnovske hribe pa je sneg pobelil, zato smo pa tudi hiteli, da si spet poiščemo zimsko suknje. Ker je okolica vže v razcvetu, bi mraz, ko bi dalje časa trajal, napravil pri sadnem drevju mnogo škode.

Dobrodelni bazar v Gorici. Bazarji so dandanas v navadi pa večinoma koristni, da zeb koristni. Tako so napravile plemenite gospe Goriške velikonočni ponedeljek bazar v Dreherjevi pivarni na korist zavoda sv. Jožefa. Zavod ima namen varovati uboge deklince, da ne zajdejo v zmotnjave in na krivo pot.

Pivarna je bila ozaljšana primerno in okusno. Gospoda obojega spola iz naj plemenitejših in bogatejših družin sedela je pri mizah, da prodajajo kupajoči gospodi raznovrstne stvari. Med njimi videti je bilo pl. gospe: Bosizio, Gagarin, Teufenbach, Lanthieri, Nugent, Liebig, itd.; med plemenitimi gospodi pa: kneza Jablanovsky, grofa Coronini ml., pl. Bosizio ml., g. Al. Lasciac, komisarja pri okrajnem glav., itd.

Bazar se je izvršno obnesel; darov je bilo čez tisoč, pri bazarju samem dobili so gl. 1046. Vsteti se mora še drugih gl. 500, ki so v prid bazarja došli pred in kasneje. Med onimi ki so bazaru darovali zdatne svote je Nj. Prevzvišenost pred. kneznadškof s gl. 50. Gospa pa, ki se veliko žrtuje v prid zavoda sv. Jožefa, je pl. baronica Angiolina Ritter, kor brez njene pomoči bi bil zavod vže vsahnil.

Koze so začele hudo razsajati v okraji Podgrad na Primorskem. Do polovice marca so zbolele po 2-3 osebe na teden, potem pa jih zbolil po deset, od katerih umrjejo 3-4.

Nadškof solnograški je nevarno zbolel, prevideli so ga vže sè sv. zakramenti za vmirajoče, moči mu hitro pešajo in ni skoraj upanje, da se ozdravi.

Novi dunajski knez-nadškof dr. Anton Gruscha, ima se proglasiti, kakor se čuje, v tekočem tednu v tajnem svetu (konsistoriji); ako pa tega ne bo, pa po paževem pismu, ki se zove breve; 27. t. m. je začasno odločen za slovesno vmeščenje.

Zahvala doni škofom od vseh strani, da so v svoji izjavi odločno zahtevali versko šolo. Tako so storiili vsi dekani St. Hipolitanske škofije (St. Pölten) svojemu škofu veliko sredo. V tej škofiji obstoji izvanredna pa lepa navada, da pridejo vsi dekani po sv. olje na veliki četrtrek osebno; valed tega zberejo se že veliko sredo pri svojemu škofu k vsakoletnemu pastirskemu posvetu. Te prilike postužili so se letos vsi dekani, izostal ni nobeden, da so v imenu čez 400 far cele škofije soglasno izrazili svojo vdanost in veliko veselje, ker so škofi terjali versko šolo.

„Vojaška zaslužna svetinja“. Presvitli cesar je izdal ukaz, da se vpelje „vojaška zaslužna svetinja“, katero bodo nosile le tiste osebe, katerim se naznani pohvalno priznanje za odlično službovanje v vojski ali pa izraz cesarjeve zadovoljnosti za posebne in izredne zasluge v mirnem času.

Vabilo k besedi, katero priredi katoliško-politično bralno društvo v Podgori dne 13. aprila ob 6 1/2 uri zvečer v društveni dvorani. Spored: 1. Petje. — 2. Deklamacija. — 3. Petje. — 4. Gedba na citrah. — 5. Petje. — 6. Igra. — 7. Srečkanje 4 dobitkov; vsaka številka stane 10 kr., čisti dohodek je namenjen za otroški vrt.

Podgora, dne 10. aprila 1890. K. obilni vdeležitvi vljudo vabi odbor.

Najnovejše vesti. Na Dunaji so bili te dneve veliki nemiri, prišlo je skoraj do kmale vstaje. Zkoc več dni sem do delavci, posebno pa zidarji „štrajkali“, kar je v sedanjem času postalo kaj navadnega; delavec ni namreč samo za delo, ampak on hoče imeti tudi plačo, primerno svojemu delu in zraven še malo počitka, a obojnega jim pogostokrat primanjkuje. Taka se godi tudi dunajskim delavcem, in valed tega tudi

velika nevolja med njimi. V predkraji Neulerchenfeld so se godili 8. t. m. zvečer silni izgrede. Množica se je nabirala večinoma iz delavcev, ki niso imeli dela. Ko jih redarji niso mogli razkropiti in tudi njih slepi strelji niso imeli zaželjenega vpeha, prišla je straža po sablah. Ko se je druhal še pomčžila, se je razbilo več prostorov in imetje raztrosilo po ulicah. V dveh žganjarajah so spustili žganje iz sodov, da je izteklo, potem pa je zažglati, da so se prostori vneli; razbili so mnogo okenj in pomandrali in razdžali več voz konjske železnice. Mnogo razsajavcev so odpeljali v zapor. Po osmi uri zvečer sti došli v iznemirjene conte dve eskadroni konjikov in eden batalijon prešev.

Oo. frančiškani v Jeruzalemu, varhi božjega groba in drugih svetih v sv. deželi, nakupili so zopet letos nekoliko sv. spominkov: 1. Tri male jame na jezeru Siloe; po nekem grškem napisu bi bil tukej kraj, kjer je bil prerok Jezala umorjen; — 2. kos zemlje blizu vhoda Damaaskus z razvalinami stare cerkve; sdi se, da je stala tu stara cerkev posvečena Sv. Štefanu, prvemu mučeniku; — 3. hiša v Betaniji, kjer stoji še en del cerkve sv. Lavara; — 4. veliki vrt pri Jeriho, blizu studenca preroka Elizeja, kjer se napravi mali hospio; — 5. v Betlehemu kos zemlje tik hiše sv. Jožefa, da je to svetilšče bolj prosto; — 6. v Nazaretu več malih koč tik delalnice sv. Jožefa; — 7. Slednjič v Jeruzalemu kraj pete postaje, kjer je Simon Cirnejski vzel križ na svoja ramena. Zdaj imajo oo. frančiškani peto, sedmo, deseto, enajsto trinajsto in štirinajsto postajo v svoji lasti. — Vse to morajo kupiti za drag denar, drugače turki ne dajo iz rok; ker pa nimajo dovolj denara, kupili so za plačilo na obroke. Denar tedaj, ki se bere po naših cerkvah za božji grob, pride v dobre roke. Veliko svetih bi bilo še nakupiti, ali vdanji lastniki tirjajo neizmerno visoko ceno.

Kapela sv. apostelnov Cirila in Metoda v lavretanski cerkvi. — Lavretanska basilika, ena naj imenitnejših božjih poti na Laškem, ker tamkej je hišica pred. D. M. in sv. Jožefa, prenešena iz Nazareta po angelih na Trst in od tamkej v Loreto — prenavlja se v vže in lepši obliki. Škof lavretanski in drugi sprožili so blago misel, da je lepa prilika sezidati stransko kapelo z oltarjem posvečenim sv. Cirilu in Metodu. Sv. Oče papež Leo XIII. ki je svetnika povzdignil za slov. apostelina, je z veseljem to odobril ter sprejel delo v svojo posebno vodstvo in mu podelil svoj blagoslov. Da bi se pa kapela dostojno in častno sezidala, zdelo se je primerno v ta namen pobirati milošine posebno med Slovani. Radi tega je poslal tudi prevzvišen knez-nadškof vso duhovščino Goriške škofije, naj po svoji moči pospešujejo in priporočajo sveti namen ter naj nabrano milošino pošljejo pred. knezo-nadškofskemu ordinariatu.

Ostanejo si vedno enaki vsi osrečitelji zatiranega delalca. — Znano je, da anarhisti odrekajo pravico do imetja. Kar kdo ima v svoji vlasti, ima po krivici, ker vai imajo pravico do tega. Tako učijo, dokler sami nič nimajo; ko pa sami pridejo do blagostanja, jim anarhistična načela ne ugajajo več. — V Antverpnu dobil je voditelj anarhistov pri šrebranji 150 tisoč frankov. Somišljeniki so se že veselili svojega deleža, ali varali so se. Ko pa tirjajo svoj del, jim odgovori, da ni nikdar prisegel na skupno premoženje, ter da je delitev največa beda. — Enako ravnaajo oni, ki ljudstvu vedno leto za letom trobijo v všesa, koliko bi oni storili za blagor naroda, ko bi bili sami na krmilu, ker drugi samopašniki in sebičneži zanemarijo; kedar pa se jim posreči digne spodbopati in samim priti do krmila, ne zmenijo se več za svoje obljube. — In vendar jim verjamejo!

Polente nam dajte! — V Tridentu na južnem Tirolskem, kjer žalibog nadvladuje irredentizem, hočejo dati svojim težnjam jasno in stalno govorče znamenje ter postaviti italijanskemu pesniku Dante-u velik spominek. V ta namen je dotični odesk dal po voglih nabiti plakate, kjer pridružuje vse ročljube, naj za vzvišeno idejo žrtvujejo, kar le morejo. To pa ne ugaja nižjemu ljudstvu, naj manj v sedanjih časih, ko oni kraji hudo trpijo za bedo; zato so pa cenzane osebe po noči prilepile na ona vabila listke z napisom: „Polente, ne pa monumnte (spomenike)“! — Nekaj enakega čulo se je pred dvema letoma med nižim ljudstvom v naši bližnji Furlaniji, ko je društvo „Pro patrija“ imelo svoj veliki shod v Gradišči, kjer se je mnogo ropotalo o nevarnosti za italijanski jezik, in o veliki potrebi sredstev si pridobiti v njegov prosep. Ravno oni čas so pa italijanski zastopniki, deloma oni, ki so v Gradišči povzdigovali italijansko idejo, moledovali za podpora pri deželni in državnem zboru, ker pretila je radi slabe letine velika beda. Tudi tukej si želišal med prostim izstradanim pukom: „polente, polente za patrijo“.

„Dante Alighieri.“ — Zopet novo društvo irredentarsko v Rimu, ki hoče širiti in pospeševati

veliko italijansko idejo v Istri, v Trstu in na Gorickem, ker irredentarski duh jim ni še dovolj razvit in utrjen v teh krajih. Imelo je društvo 24. marca svoj shod. Kar se je tu govorilo in pri tej priložnosti pisalo, zopet kaže, kaj ima Avstrija pričakovati od Italijanov. V Trstu dobro znani Venezian v svojem listu med drugimi bedarijami drzne se trditi, da Slovenci pohlepno gledajo na Furlansko deželo, in da njih aposteljni oznanjujejo boj proti italijanskim državljanom!! — Tudi dr. Balamonti v Dalmaciji ni smel zacitati ter pcrzivlja z povzdignenimi rokami Italijane na pomoč proti slovanskemu navalu. Ta moč je bil o svojem času zaslemba Italijanov pa tudi naše vlade v Dalmaciji. Ko je pa njegova zvezda otemnela, žal je, da Italijanske, da si med svojimi zaburjenostmi sroa ohladi. Ali kdor hoče politikovati, mora tudi sa šolodec skrbeti; v tem pa se je prevaril, zato se je, spominjaje se egiptovskih loncev, kmalo vrnil v Dalmacijo.

"Vrtec" prinaša v 4. številki sledečo vsebino: Vihar. — Nesadovoljni Mihec. — Irma! Irma! — Dar dobi za Veliko noč. — Vzpomladanska. — Pozdravite Gospoda! — Večerni zvon. — V kuhinji. — Na Kovačevem vrtu. — Gazela. — Moj je kruh. — Velikanoč. — Babica. — Listje in cvetje. — Ta časopis, namenjen posebno udeležiti se mladini, je toliko glede vsebine, kakor tudi glede zunanje oblike vsega priporočila vreden.

V založbi knjigotržnice Ig. pl. Kleinmayr e Ferd. Bamberg je izšla te dni knjiga: Balade in romane. Napisal Anton Askerc. — Cena broširani knjigi 1 gld. 30 kr., v izvirne platnice elegantno vezani po 2 gld.

Listnica vrednosti. Bl. g. I. V. v R. Vašega dopisa ne moremo sprejeti v tej obliki. Tudi po našem mnenju je stvar večinoma taka, kakor je bilo pisano, če tudi se v določeni izjemi. — Dopisniku iz Bovca: Vaša zadeva nam ni dovolj umevna; ne mogli bi je objaviti kot dopis, ampak le kot "poslano".

Št. 1585.

1890

OZNANILO.

Naznanje se s tem, da se bodo dne 30 aprila 1890 ob 10 uri ajutraj v pisarnici tukajšnjega deželnega odbora, javno središče obligacije zemljiščno odveznega zaloga v znesku odmorjenem v razdoložitvenem načrtu 3. marca 1856 (Drž. zak. II št. 4).

DEŽELNI ODBOR V GORICI

dne 9. aprila 1890

deželni glavar

Coronini.

Rohseidene Bastkleider n.
10.50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zühlir Muster umgehend, Briefe kosten 10 kr. Porto

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštarni parnik društva „Red Star Linie“ iz Antwerpen-a naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrij. vlade.

Pojasnila daje:

priznано zastopstvo

Ludwig Wielich

in Wien, V, Weyringergasse 17

ali

Josef Strasser

Speditionsbür. für die k. k. Oest. Staatsbahnen in

Innsbruck.

Per tutte le tratte nonché negozi di galanteria.

L'ottimo papiro dei sigaretti e il schietto

LE HOUBLON

PARIGI

CAWLEY & HENRY

PARIGI

Deposito generale: OTTO KANTZ & Co., VIENNA.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo.

KALODONT LEPOTA zob Nova amerikanaka glicerinova zobna crema (zdravniško preiskana) F. A. SARG'S SON & CO.

c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se pri lečarničarjih parfumeurjih itd., 1 kos 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pontonija, A. de Girone li, lekarni Kürner in G. Cristofolletti.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potrebno za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilustrovane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

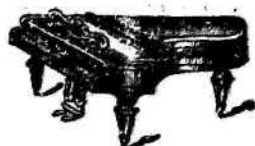
Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najceneje.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Odlikovanje z svetovnih razstav:

v Londonu 1862, Parizu 1867, na Dunaji 1873 in spet v Parizu l. 1878.

Prodaja klavirjev s plačilom na obroke.

Klavirji za koncerte in za dom, kakor tudi pianini iz slavno znane firme: Gottfried Cramer, Wilh. Mayer na Dunaji prodajajo se po 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl. in 650 gl.

Klavirji drugih firm po 280-350 gl.; pianini drugih firm od 350-600 gl.

Dobijo se vedno v

A. Thierfelder-jevi

prodajalnici in posojilnici klavirjev na Dunaji, VII, Burggasse 71.

VINSKE IN SADNE STISKALNICE

najnovejša sestave prav pripravne in za 20% bolj močne kot druge.

NA DRŽAVNI SADNI RAZSTAVI NA DUNAJU

meseca oktobra 1888 kot najboljša spoznane in s Pervim darilom obdarovane.

M LINE za grozdje in sadje

izgotovljajo in prodajajo

Ph. Mayfahrt et Co.

Fabriken landwirthschaftlicher u. Weinbau-Maschinen, Eisengiesserei und Dampfhammerwerk

Dunaj II, Frankfurt a. M. u. Berlin N.

KATALOGI in usako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

— Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. —

Posilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Teodor Slabanja

moderar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejša oblike, kot: monstrance, kelihov itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebri. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

NAZNANTLO.

Podpisani štuje si v čast glavnemu občinstvu naznauti, da je odprl v tukajšnjem mestu novo barvarijo. V barvanje sprejema se preja in tkanina toliko volnena kakor tudi drugovrstna.

Zagotavlja točno in dobro izvršitev po tako nizkih cenah, kakor nobeden drug.

Sprejema naročila in dela na željo tudi na domu naročnikov.

Jakob Glade,
Via Ascoli štey. 27.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, I., Bäcker-trasse 14.

koncealjevan valed ministrske naredbe z dnem 28. februarja 1889.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepramkljivo premoženje proti škodi po požaru, strelu in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsiel zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največi vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoladni prebitek razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso posledki požara, temveč ki nastanejo vsled dražih katerihkoli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi predčastiti cerkveni predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti neugodam.

Vprašanja glede zavarovanj blagovolijo naj se podpisaneu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopisovati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglašajo. Za Gorico imenovali smo gospoda M. Kersiča našim zastopnikom.

Ljubljana, meseca februarja 1890.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani

za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.

JOSIP PROSENC.

V samih osmih letih po iznajdbi na stotine priznanj pridobila si je: **Rih. Gaertner-jeva tekoča francoska likavna mast za čevlje.**

V eni minuti svetijo se čevlji kot zrcalo, ne da bi jih krtačil. Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8 dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani celo, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča se posebno veleč. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrbnikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vojaki je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava čisti se lepo s tem mazilom.

Posilja se prosto pošt.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za 3 in 12 skl. za 4.80

Kemična tovarna RIH. GAERTNER, c. in kr. vojni eskerbovalec, Wien, Giselastrasse 4.

Prodaja se pri večih kupcih, usnarjih in čevljarjih. V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via Signori.